

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Aksjonen rovviltets røst
Postboks 1410 - TEXAS
2405 ELVERUM

Deres ref

Vår ref

Dato

15/3239-

20.01.2016

Avgjørelse av klage på vedtak om kvotejakt på gaupe i region 4 - Oslo, Akershus og Østfold i 2016

Vi viser til Miljødirektoratets vedtak av 26. november 2015 om kvote for jakt på gaupe i region 4 – Oslo, Akershus og Østfold i 2016. Det vises videre til klage fra Rovviltets Røst datert 15. desember 2015 samt Miljødirektoratets oversendelsesbrev datert 6. januar 2016

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak 26. november 2015 om kvotejakt på gaupe i region 4 i 2016. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på at en jaktkvote på én gaupe innenfor avgrensede områder ikke vil ha negativ betydning for den naturlige tilveksten i bestanden, og at det er sannsynlig at regionen vil ha en vekst i bestanden opp mot bestandsmålet. Uttaket vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse. Vedtaket er i samsvar med naturmangfoldloven § 16. Klagen tas dermed ikke til følge.

Etter at Miljødirektoratet den 26. november fattet vedtak om at én gaupe kunne tas ut i region 4 i vinter ble en voksen hanngaupe påkjørt ved Minnesund nord i Akershus. Denne trekkes fra kvoten, og kvoten er følgelig full. Det blir dermed ikke åpnet for kvotejakt i region 4 i vinter.

Bakgrunn

Rovviltnemnda i region 4 har ikke myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i regionen i 2016. Miljødirektoratet ble derfor i brev av 25. november 2015 anbefalt å fastsette kvote for jakt på gaupe i regionen i 2016. I de tilfeller bestandsmålet ikke er nådd skal rovviltnemndenes syn tillegges betydelig vekt, jf. rovviltforliket av 2011. Med denne bakgrunn fattet direktoratet vedtak om kvotejakt på gaupe i region 4 i 2016.

Klagers anførsler

Klager mener en ut ifra et føre var prinsipp bør avstå fra kvotejakt i Norge før det nasjonale bestandsmålet er nådd, og at det skal være en selvfølge i de regioner der bestandsmålet ikke er nådd. Klager mener kvotejakten som er fastsatt i region 4 må forbys for å ivareta dagens bestand på et forsvarlig nivå.

Miljødirektoratets vurdering

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe er etter behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) fastsatt til 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Det nasjonale bestandsmålet er videre fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. I region 4 er det fastsatt et bestandsmål på 6 årlige ynglinger av gaupe. Ved vurdering av bestandsstatus for gaupe i regionen ble Rovdatas rapport for 2015 (NINA Rapport 1179) lagt til grunn, samt uttak av gaupe under kvotejakt i 2015 og annen avgang.

Ved fastsettelse av kvote for regionen gjorde direktoratet en vurdering av kvoten sett i forhold til bestandssituasjonen, samt til prognosen for gaupebestandens utvikling i regionen og landet som helhet. Direktoratet mener et begrenset uttak på én gaupe fortsatt vil medføre vekst i bestanden. Direktoratet legger til grunn at kvotejakt er ordinær jakt jf. naturmangfoldloven § 16, tredje ledd, men at det også skal legges vekt på den skade gaupe gjør. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Direktoratet konstaterer at det er dokumenterte skader på sau i regionen, og det er et mål å redusere slike skader.

Direktoratet har ved vedtakstidspunkt gjort en vurdering av bestandsstørrelse og den skade som gaupe påfører husdyrnæring i regionen. Ut ifra i en helhetsvurdering av bestanden og skadehistorikken i regionen tidligere år anså direktoratet det som forsvarlig og riktig å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe i region 4 i 2016.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken behandles etter viltloven § 9, naturmangfoldloven (nml.) §§ 16 og 77, og rovviltforskriften (rov.) §§ 4, 7 og 13. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, i sin vurdering prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 trekkes inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 er ikke relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at gaupe produserer et høstingsverdig overskudd, jf. nml. § 16 tredje ledd. Videre følger det av nml. § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonalt bestandsmål for gaupe til 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Gjennom ny stortingsbehandling våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe videreført, jf. rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011)) punkt 2.1.7. Videre går det frem av rovviltforliket at forvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rov. § 4.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om kvotejakt på gaupe der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet, jf. rov. § 13 første ledd. Det er etter forskriften to kumulative vilkår som må være oppfylt for slik jakt; at jakten ikke er skadelig for bestandens overlevelse og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Gaupe er klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter 2015. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata (Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt). NINA-rapport 1179 om *antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2015* viser at gaupebestanden nå ligger under det nasjonale målet på 65 årlige familiegrupper. I region 4 er det de tre siste årene registrert henholdsvis 1, 5 og 3 familiegrupper. Gjennomsnittet er 3 familiegrupper og under det fastsatte bestandsmålet på 6 årlige ynglinger. Rovviltnemnda i region 4 har dermed ikke myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i 2016.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Kravet i nml. § 8 er dermed oppfylt.

Nml. § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder gaupe er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rov. § 3 og § 4 og i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 4. Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Departementet viser til klagers anførsel om man bør avstå fra kvotejakt før det nasjonale bestandsmålet er nådd. Miljødirektoratet vurderer at nemndas anbefaling om en kvote på ett dyr innenfor avgrensede områder som i henhold til forvaltningsplanen er prioritert for beitedyr og forvaltningsområde for ulv, ikke vil ha negativ betydning for den naturlige tilveksten i bestanden. Miljødirektoratet vurderer videre at det er sannsynlig at regionen vil ha en vekst i bestanden opp mot bestandsmålet. Departementet slutter seg til disse vurderingene fra direktoratet. Departementet har videre lagt vekt på de forhold som nevnes i nml. § 16 fjerde ledd og anser at en effektivering av kvoten i liten grad vil påvirke artens funksjon i økosystemet og naturmangfoldet for øvrig. Departementet har vurdert den samlede belastningen gaupebestanden utsettes eller vil bli utsatt for, samt artens funksjon i økosystemet og virkningen av uttak på naturmangfoldet for øvrig, og har ikke tillagt prinsippet om samlet belastning stor vekt i denne saken.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor mindre vekt.

Departementet legger til grunn at vilkåret i nml. § 16 tredje ledd er oppfylt. Likeledes anser departementet at vilkåret om at jakten ikke må være skadelig for bestandens overlevelse, jf. rov. § 13 første ledd, er oppfylt.

Som Miljødirektoratet opplyser, har skadene på sau/lam forårsaket av gaupe variert de siste årene i regionen. I 2012 ble det erstattet 133 sau og lam tapt til gaupe og i 2013 ble 232 sau/lam erstattet. I 2014 ble det erstattet 246 sau og lam som tapt til gaupe. I 2015 er det registrert 15 sau/lam som er dokumentert/antatt tatt av gaupe i region 4. Dokumenterte skader i løpet av beitesesongen 2014 er registrert i Eidsberg (13 skader) i Østfold og Nes (1 skade) og Bærum (1 skade) i Akershus. Departementet mener det er sannsynlig at en skadesituasjon vil oppstå i region 4 også i 2016. Av rovviltforliket 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjøre skade på beitedyr. Departementet anser vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, som oppfylt i denne saken.

Departementet legger til grunn at Miljødirektoratet med en geografisk avgrensning til et område som i henhold til forvaltningsplanen er prioritert for beitedyr, har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i nml. § 12.

Andre viktige samfunnsinteresser er vektlagt i Miljødirektoratets vedtak, jf. nml. § 14. Vedtaket er blant annet fattet på bakgrunn av potensialet for gaupeskader på beitedyr.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak 26. november 2015 om kvotejakt på gaupe i region 4 i 2016. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på at en jaktkvote på én gaupe innenfor avgrensede områder ikke vil ha negativ betydning for den naturlige tilveksten i bestanden, og at det er sannsynlig at regionen vil ha en vekst i bestanden opp mot bestandsmålet. Uttaket vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse. Vedtaket er i samsvar med naturmangfoldloven § 16. Klagen tas dermed ikke til følge.

Etter at Miljødirektoratet den 26. november fattet vedtak om at én gaupe kunne tas ut i region 4 i vinter ble en voksen hanngaupe ble påkjørt ved Minnesund nord i Akershus. Denne trekkes fra kvoten, og kvoten er følgelig full. Det blir dermed ikke åpnet for kvotejakt i region 4 i vinter.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Espen Fjeldstad
rådgiver

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325	1502	MOSS
Rovviltnemnda i region 4	c/o Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Postboks 8111 Dep	0032	OSLO